

Guia per a l'elaboració del pla diagnòstic sobre la gestió dels residus per als projectes de nova construcció que impliquin excavació del terreny, obres d'enderroc o treballs de rehabilitació d'edificis

1. Introducció

En la sessió del 30 de juny, el Consell General aprovà la Llei 25/2022, d'economia circular (LEC).

Aquesta Llei té per objecte promoure la transició cap a una economia circular, passant d'una economia lineal a un model econòmic més eficient i sostenible que optimitza l'ús dels recursos naturals, minimitza els impactes ambientals, fomenta l'eficàcia en aconseguir que els productes i recursos mantinguin la utilitat i el valor tant de temps com sigui possible, i evita emissions i pèrdues materials. El model circular també promou un consum responsable i eficient i minimitza la generació de residus i n'optimitza la gestió, augmenta la reutilització i el reciclatge i redueix les opcions de gestió de residus menys eficients. La Llei també promou la sensibilització de la societat en els principis de l'economia circular.

En el capítol tercer de la LEC, relatiu a l'economia circular en sectors específics del país i la transició de la societat andorrana cap a la circularitat, es tracta de manera específica el sector de la construcció pel gran potencial que aquest sector té de reutilitzar els residus que genera com a matèries primeres.

En aquest sentit, l'article 26.e de la LEC estableix que “per als projectes de nova construcció que impliquin excavació del terreny, obres d'enderroc o treballs de rehabilitació d'edificis, el tècnic competent ha d'elaborar un pla diagnòstic que identifiqui el volum i la tipologia dels residus i materials excedents, la seva via de gestió; també ha d'incentivar la reutilització dels materials sempre que sigui possible i ha de fomentar el triatge per poder-los valoritzar i minimitzar la deposició a l'abocador. El pla diagnòstic ha de fer menció dels residus perillosos, i en especial de l'amiant. S'ha de separar en origen els àrids, el vidre, el guix i la fusta, sempre que sigui possible.”

El pla diagnòstic, doncs, ha de permetre fer un seguiment i un control àgil dels residus que es generaran i de la seva gestió final, amb especial atenció a les mesures que fomenten l'economia circular per complir també els objectius de reciclatge i reutilització de materials que estableixi el Govern, d'acord amb l'article 26.c de la LEC.

2. Objectiu i abast de la guia

Per tal que es compleixi el que disposa la LEC en relació amb el pla diagnòstic sobre la gestió dels residus de la construcció (en endavant, “el Pla”), aquesta guia es redacta amb la finalitat de definir-ne el contingut bàsic.

El Pla ha de servir per identificar i quantificar els residus estimats en l'obra, per avaluar-ne la gestió i per fomentar l'economia circular en el sector de la construcció.

El Pla s'ha de presentar conjuntament amb el projecte que es lliura al comú. L'aprovació i signatura del Pla va a càrrec de la direcció facultativa del projecte.

3. Contingut del Pla

El Pla ha de contenir informació sobre els residus que es generaran a l'obra, amb especial atenció als residus perillosos; el seu potencial de reutilització, per allargar la vida útil dels materials i fomentar l'economia circular, i les vies de gestió de cada tipologia de residu (cal donar preferència a la valorització i minimitzar-ne les deposicions a l'abocador).

Per a cada residu que es preveu generar, s'ha d'indicar com a mínim:

- a. La identificació dels residus i la previsió de les vies de gestió.
- b. Mesures de prevenció en la generació de residus durant els treballs previstos.

3.1. Identificació dels residus que es preveu generar

Per identificar correctament els residus cal informar sobre:

- La tipologia del residu
- El codi corresponent del Catàleg nacional de residus (CNR) i la seva descripció
- La informació sobre l'origen
- La quantitat estimada en pes (tones) i/o volum (m³)

Per complir aquest punt cal elaborar una llista de control (*check list*) sobre els residus que es generaran durant el projecte.

Així mateix, cal indicar la via de gestió final, i incentivar la reutilització dels materials sempre que sigui possible i fomentar el triatge per poder-los valoritzar i minimitzar-ne les deposicions a l'abocador.

Llista de control per a la identificació dels residus estimats en l'obra						Via de gestió			
						Reutilització		Reciclatge / Valorització material	Eliminació
Tipologia	Codi CNR	Descripció CNR	Sí ☒ / No ☐	Volum (m³)	Pes (tones)	Pes (tones)	Lloc de reutilització	Pes (tones)	Pes (tones)
Terres d'excavació	170504	Terra i pedres diferents de les especificades en el codi 170503	☐						
	Altres ⁽¹⁾		☐						
Residus no perillosos									
Natura pètria	170101	Formigó	☐						
	170102	Maons	☐						
	170103	Teules i materials ceràmics	☐						
	170107	Mescles de formigó, maons, teules i materials ceràmics, diferents de les especificades en el codi 170106	☐						
	Altres ⁽¹⁾		☐						
Natura no pètria	010504	Llots i residus de perforacions que contenen aigua dolça	☐						
	080318	Residus de tòner per a impressió, diferents dels especificats en el codi 080317	☐						
	150101	Envasos de paper i cartró	☐						
	150102	Envasos de plàstic	☐						
	170203	Plàstic	☐						
	150103	Envasos de fusta	☐						
	170201	Fusta	☐						
	150104	Envasos metàl·lics	☐						
	170405	Ferro i acer	☐						
	150106	Envasos barrejats	☐						
	160103	Pneumàtics fora d'ús	☐						
	160604	Piles alcalines (excepte 160603)	☐						
	170202	Vidre	☐						
	170302	Mescles bituminoses diferents de les especificades en el codi 170301	☐						
	170401	Coure, bronze, llautó	☐						
	170402	Alumini	☐						

	170411	Cables diferents dels especificats en el codi 170410	☐						
	170604	Materials d'aïllament diferents dels especificats en els codis 170601 i 170603	☐						
	170802	Materials de construcció a base de guix, diferents dels especificats en el codi 170801	☐						
	200101	Paper i cartró	☐						
	Altres ⁽¹⁾		☐						
Residus urbans	200301	Mescles de residus municipals	☐						
	Altres ⁽¹⁾		☐						
Residus perillosos									
Envasos contaminats	150110*	Envasos que contenen restes de substàncies perilloses o que estan contaminats per aquestes substàncies	☐						
	Altres ⁽¹⁾		☐						
Residus sòlids	150202*	Absorbents, materials de filtració (inclosos els filtres d'oli no especificats en cap altra categoria), draps de neteja i roba protectora contaminats per substàncies perilloses	☐						
	160107*	Filtres d'oli	☐						
	160504*	Gasos en recipients a pressió (inclosos els halons) que contenen substàncies perilloses	☐						
	160601*	Bateries de plom	☐						
	160602*	Acumuladors de Ni-Cd	☐						
	160603*	Piles que contenen mercuri	☐						
	170106*	Mescles, o fraccions separades, de formigó, maons, teules i materials ceràmics que contenen substàncies perilloses	☐						
	170204*	Vidre, plàstic i fusta que contenen substàncies perilloses o que estan contaminats per aquestes substàncies	☐						
	170503*	Terra i pedres que contenen substàncies perilloses	☐						
	170605*	Materials de construcció que contenen amiant	☐						

	170903*	Altres residus de construcció i demolició (inclosos els residus mesclats) que contenen substàncies perilloses	☐						
	200121*	Tubs fluorescents i altres residus que contenen mercuri	☐						
	Altres ⁽¹⁾		☐						
Olis usats	120112*	Ceres i greixos usats	☐						
	130113*	Altres olis hidràulics	☐						
	130205*	Olis minerals no clorats de motor, de transmissió mecànica i lubricants	☐						
	130308*	Olis sintètics d'aïllament i transmissió de calor	☐						
	Altres ⁽¹⁾		☐						
Quantitat total de residus generats				xxx	xxx	xxx		xxx	xxx

*Residus perillosos

(1) Altres: s'ha d'especificar el codi del residu i la seva descripció.

3.2. Mesures de prevenció en la generació de residus per als treballs previstos

Cal establir mesures preventives o correctives per evitar la generació excessiva de residus i millorar la gestió dels residus. S'haurà de tenir en compte:

- Planificació dels treballs per tal de minimitzar la producció de residus en el projecte.

Per exemple, si s'han utilitzat sistemes constructius prefabricats, sistemes d'encofrat reutilitzables, si s'ha valorat la reutilització de materials dins de la mateixa obra, si el sistema constructiu segueix criteris de desconstrucció per reaprofitar els materials, etc.

- Formació del personal.

És important que el personal de l'obra tingui la informació necessària per a una correcta gestió del residu.

Les mesures de prevenció es poden presentar en format de fitxa per a cada residu, com s'indica a l'annex 1.

3.3. Normativa aplicable

- Llei 25/2004, del 14 de desembre, de residus.
- Llei 25/2022, del 30 de juny, d'economia circular (LEC).
- Reglament de construcció, del 13 de maig del 2020.

Annex 1. Fitxes de seguiment de residus

Les fitxes de seguiment per a la gestió dels residus de la construcció permeten identificar clarament la tipologia de residu, analitzar les mesures de prevenció i/o minimització del residu, establir la gestió interna dins de l'obra i establir la via de gestió final del residu.

FITXA DE SEGUIMENT DE RESIDUS	
IDENTIFICACIÓ DEL RESIDU	
<i>IMATGE/FOTOGRAFIA DEL RESIDU</i>	
RESIDU: <i>Descripció</i>	CNR: <i>Codi CNR</i>
ORIGEN: <i>- Breu descripció sobre l'origen/generació i la natura del residu.</i>	
MESURES DE PREVENCIÓ/MINIMITZACIÓ	
<i>- Descripció de les mesures.</i>	
GESTIÓ INTERNA	
<i>- Descripció de la gestió del residu en el lloc de producció (s'hi inclouran els criteris establerts per a la separació en origen dels residus objecte de reutilització, reciclatge, valorització energètica o eliminació).</i> <i>- Característiques de l'emmagatzematge dels residus: tipus de recipients i contenidors emprats, espais habilitats, etc.</i>	
GESTIÓ FINAL	
<i>- Descripció de la via de gestió final del residu.</i>	

A continuació es presenta un exemple:

FITXA DE SEGUIMENT DE RESIDUS	
IDENTIFICACIÓ DEL RESIDU	
	
RESIDU: Fusta	CNR: 170201- 150203
ORIGEN: S'origina principalment en les activitats de desencofrat i en activitats de transport de materials (palets).	
MESURES DE PREVENCIÓ/MINIMITZACIÓ	
Reutilitzar els embalatges de fusta, procurant que procedeixin de productes de fusta recuperats. Aquests embalatges es poden reutilitzar tants cops com sigui possible. Quan estiguin malmesos s'hauran de reciclar. En encofrats, s'han d'utilitzar diverses vegades, ja que permeten moltes posades en ús. Quant a altres tipus de fusta, com en el cas de les làmines de parquet, cal guardar els retalls dels grans taulells per utilitzar-los en peces de mida més petita.	
GESTIÓ INTERNA	
Separació en un contenidor perfectament identificat. Les restes de fusta no han de contenir cap element metàl·lic (claus, grapes...) ni cap fusta que hagi estat tractada. En el cas de la fusta tractada amb algun producte químic (coles, vernissos, etc.), s'ha de gestionar com a residu perillós, amb el codi 170204.*	
GESTIÓ FINAL	
S'ha de gestionar mitjançant un gestor autoritzat, seguint preferentment la jerarquia de gestió de residus. Ha de destinar-se a reciclatge o valorització energètica.	